

PARTNERSKI ZA OBRAZOVANJE

OBRAZOVANJE DECE
NAŠA ODGOVORNOST

Beograd

ŠKOLA ZA POČETNIKE

FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO, SRBIJA
OPEN SOCIETY FOUNDATION, SERBIA

unicef

2 Škola za početnike

UVODNA REČ

Brošura pod nazivom „Škola za početnike“ delo je grupe autorki, članica Kluba roditelja i nastavnika Beograd u okviru projekta Formiranje nacionalne asocijacije roditelja i nastavnika „Partnerski za obrazovanje“. Naziv klub može da bude nepoznanica, čak i iznenađenje za stručnu i širu javnost budući da se o povezanosti nastavnika i roditelja govori isključivo u institucionalnom, školskom kontekstu. Na sreću, ove godine klubovi su organizovani u 11 gradova po prvi put, sa idejom da budu pokretač novog odnosa i kvalitetnijeg partnerstva ove dve grupe ključnih aktera u obrazovanju i razvoju deteta.

Objavljivanje Brošure poklapa se sa aktuelizovanim merama obrazovne politike pokrenutim početkom ove dekade o većem učešću roditelja u podizanju kvaliteta obrazovanja i traganju za najboljim modelima uspostavljanja partnerstva sa školom. Fondacija za otvoreno društvo i UNICEF kancelarija u Srbiji podržavaju ovu meru tako što najneposrednije povezuju roditelje i nastavnike na neformalniji, inspirativniji, kreativniji način. Time žele da pošalju poruku: vi ste nam važni, zajedno možemo mnogo da uradimo za svu decu, slobodno razgovarajte, inicirajte, organizujte akcije...

Tako se autorke obraćaju, pre svih, roditeljima. Onima koji treba da budi sigurni kako „unose sebe“ kao roditelja u školu, kako da se uključe i podrže aktivnosti koje znače bolju sredinu za njihovo dete, drugu decu, svako dete. Kako nastavnici da se otvore, posmatraju roditelje kao resurs i pažljivo grade međusobno partnerstvo? Autorke se obraćaju i jednima i drugima videći ih kroz sinergijsko delovanje i dajući model kako da se razmišlja na način koji vodi ka uspehu.

Kako bi se „raširila krila“, zajednički otvorila sva pitanja koja su dugo bila bojažljivo postavljena, nedosledno rešavana, jedan od prvih koraka, opravdano, bilo je informisanje roditelja o već formalno osvojenim područjima uticaja na obrazovanje, na lokalnu školu, zaposlene...I šta sve mogu, koliko slobode imaju, koja su im prava, koje obaveze? A interes svih je kvalitet obrazovanja.

Ono što bi svaki roditelj trebalo da zna – nalazi se u ovoj brošuri. Ovo je Bukvar za roditelje! Na jednom mestu, pri ruci, sve važno izvučeno je iz raznih članova zakona i pravilnika u kojima bi roditelji pre lutali nego lako pronalazili ono što ih zanima. Šta to znači za mene da sam član Saveta roditelja? Koja je veza između Saveta roditelja i Školskog odbora? Gde je moje mesto u vrednovanju kvaliteta rada ustanove? Imam li pravo da reagujem kada saznam za neki oblik nasilja? Kako da učestvujem u podršci obrazovanju dece koja imaju potrebu za dodatnom podrškom? Šta tačno piše u zakonima? Koja pitanja najčešće postavljaju roditelji? Odgovori jesu u Brošuri. A ukoliko neko želi da sazna više detalja, ponuđeni su i drugi širi izvori.

Obogaćen primerima dobre domaće i strane prakse, situacijama partnerstva, kreativnim akcijama borbe za kvalitet obrazovanja dece, tekst vuče na uključivanje, aktivizam, nadograđivanje i širenje. U svakom primeru su nastavnici i roditelji zajedno.

Roditelji i nastavnici uključeni u klubove videće ovu publikaciju kao prvu u nizu. Očekivano je da će razvoj i širenje klubova i dobiti spoznate od ovog vida organizovanja neminovno voditi ka novim produkcijama ovog tipa: instruktivnim, inspirativnim, dobrim vodičima i promoterima pravog bogatstva ideja kako da roditelji i nastavnici pokrenu svoje potencijale i donesu dobrobit za svako dete. Očekivano je da u bogatstvu kapaciteta koje mogu da nose ove dve grupe, bude i novih autora koji žele da doprinesu održivosti i stalnom unapređivanju partnerstva neophodnog za kvalitet obrazovanja.

U tom smislu ova publikacija jeste prvi važan korak...U nadi da će je uzeti u ruke, čitati i stalno joj se vraćati ne samo nastavnici i aktuelni roditelji, već i drugi građani, verovatnoća je velika da će ovaj prvi korak uspešno voditi daljem zrelom, konstruktivnom i za obrazovanje dece neophodnom kvalitetnom partnerstvu.

Nema sumnje, brošura „Škola za početnike“ sigurno će ispuniti svoju misiju.

Beograd, 27. 10. 2016.

Borislava MAKSIMOVIĆ

psiholog, nezavisni konsultant, trener i mentor u obrazovanju

Kako čitati ovu brošuru

Kvalitetna saradnja škole i porodice važan je faktor za stvaranje jednakopravnog, efikasnog, prihvatajućeg obrazovnog sistema u kome svi učesnici postižu svoje najbolje rezultate. Kontinuitet i doslednost u saradnji je problem sa kojim se sreću kako nastavnici/ce tako i roditelji / staratelji koji ovu saradnju često opisuju kao problematičnu.

Prava saradnja je relativno retka tokom osnovnog obrazovanja i na drugim nivoima školovanja. Roditelji/staratelji se ne osećaju dovoljno sigurno u svojoj ulozi u obrazovnom procesu jer nemaju dovoljno „energije, znanja ili vremena“. Nedostatak kvalitetne saradnje utiče na stvaranje manje podsticajne klime za razvoj i ostvarivanje punog potencijala deteta, što indirektno utiče na čitavu zajednicu.

Razgovori sa roditeljima/starateljima su pokazali da je prepreka za učestvovanje u obrazovanju **nedostatak informacija o školskom sistemu**, tj. načinima na koje roditelji/staratelji mogu aktivno da se uključe u život i rad škole kao i nedostatak adekvatnih pristupa i sadržaja koji bi uticali na motivaciju **roditelja/staratelja na kvalitetnije učešće**. Klub „Partnerski za obrazovanje“ ima zadatak da osnaži i podstakne roditelje/staratelje kao i sve druge aktere u vaspitanju i obrazovanju u cilju formiranja uslova i pozitivne klime za što bolje napredovanje u učenju i ponašanju dece i osećaju njihove pripadnosti školi kao zajednici koja uči . Tako će biti zadovoljniji svi: deca, roditelji i nastavnici.

U ovoj brošuri prikazani su razni načini uključivanja roditelja/staratelja i njihova saradnja sa školom. Kroz brošuru roditelji/staratelji mogu saznati kako je organizovana škola i na koji način funkcioniše. Roditelj/staratelj može da učestvuje kao član u Savetu roditelja, Školskom odboru, različitim školskim telima i timovima i na taj način bude aktivan u donošenju odluka.

Brošura sadrži i primere dobre prakse koji pokazuju kakvi načini saradnje postoje u cilju stvaranja odnosa poverenja i razumevanja. **Zelenom** bojom su delovi Brošure koji su najvažniji za roditelje/staratelje, **crvenom** bojom su označene preporuke koje su važne obrazovno-vaspitanim institucijama, i **narandžasti** su primeri dobre prakse saradnje roditelja i škole.

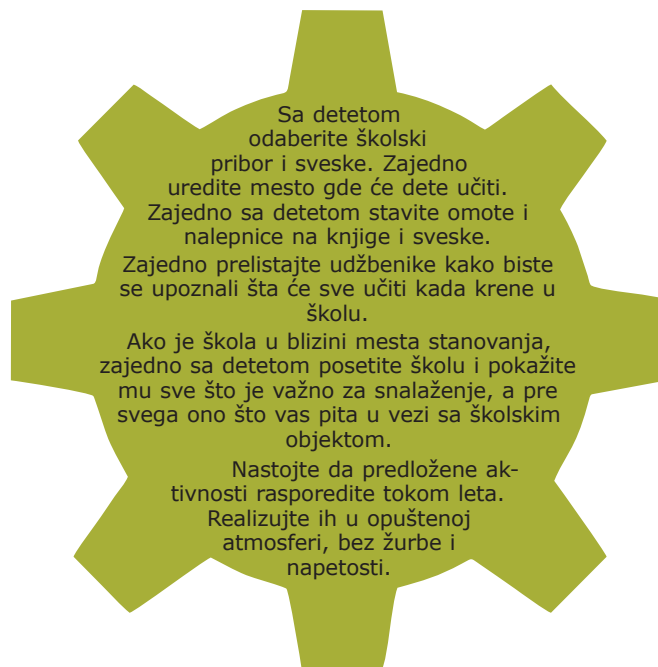
4 Škola za početnike

Pre polaska u školu

Upis deteta u školu koje do početka školske godine ima od 6,5 do 7,5 godina obaveza je svakog roditelja/staratelja. Lokalna samouprava blagovremeno dostavlja svakoj školi sa svoje teritorije spisak dece stasale za polazak u školu. Potrebna dokumenta za upis su:

- Izvod iz matične knjige rođenih (ne stariji od šest meseci);
- Uverenje o završenom pripremnom predškolskom programu, koje izdaje vrtić koji je dete pohađalo;
- Potvrda o obavljenom lekarskom pregledu;
- Uverenje o prebivalištu deteta.

Deca iz osetljivih društvenih grupa mogu da se upišu u prvi razred i bez dokaza o prebivalištu roditelja i potrebne dokumentacije.

Budući prvak kod psihologa ili pedagoga

Psiholog ili pedagog su prve osobe sa kojima roditelj i dete zvanično razgovaraju.

Postoje brojna pitanja i pokušaji da se unapred otkrije „tajanstvenost“ sadržaja i načina na koji psiholog ili pedagog razgovaraju sa vašim detetom, nakon što obave razgovor s vama kao roditeljem/starateljem.

Važno je znati da je to situacija koja je prilagođena detetu, u kojoj će dete pokazati svoju kreativnost, snalažljivost u svakodnevnim situacijama, ono što zna i ume, i da to nije od presudnog značaja za njegov dalji uspeh u učenju. Namera psihologa i pedagoga je da kroz razgovor blagovremeno procene eventualne potrebe deteta za dodatnom podrškom, otkriju njegove jake strane i podrže rad učitelja koji će biti najbolji za svako dete i odeljenje. Dakle, to je put da se škola što bolje pripremi za ulazak deteta u prvi razred.

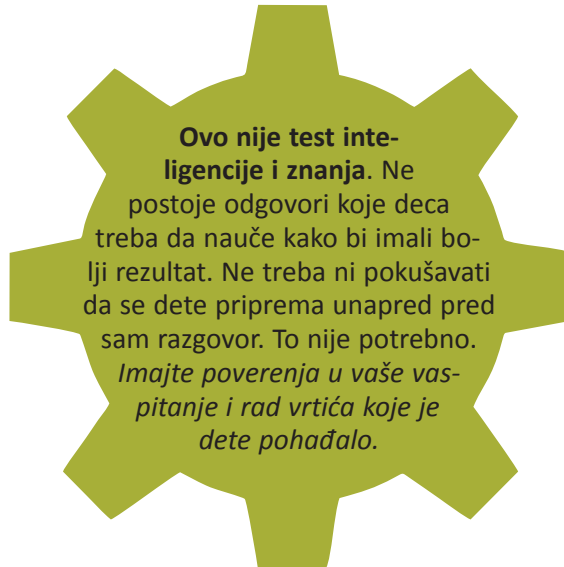
Ukoliko roditelj/staratelj želi da se njegovo dete upiše u prvi razred pola godine pre propisanog uzrasta, tada se primenjuju postupci za ispitivanje spremnosti za polazak u školu.

Pedagog ili psiholog koristi nekoliko testova kojima se ispituju **intelektualna, emocionalna i socijalna** zrelost deteta.

Ispituju se sledeće sposobnosti i veštine:

Ispituje se grafomotorika – odnosno zrelost motorike šake. Ovde se posmatra kojom rukom dete drži olovku, kakav je pritisak na papir, da li može da poveže niz tačkica. Prilikom crtanja crteža posmatra se koliko ima detalja na crtežu.

Ispituju se matematičke sposobnosti – utvrđuje se poznavanje brojeva i brojne količine. Postavljaju se pitanja koliko ima godina, koliko će imati sledeće godine. Može i

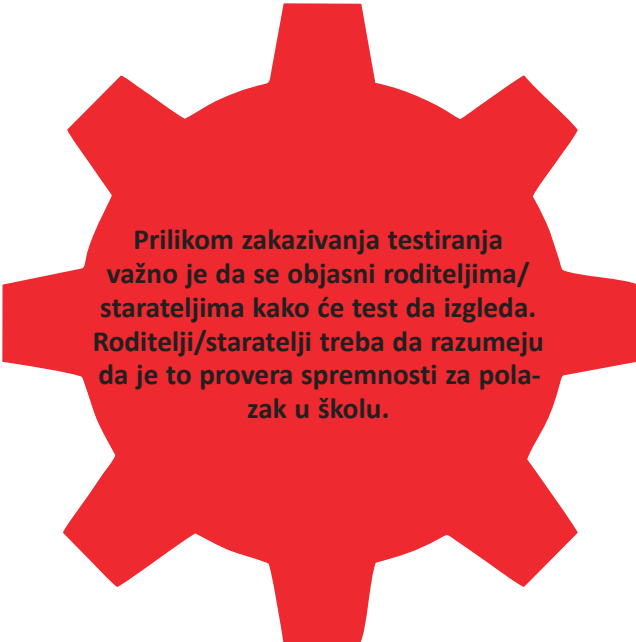
6 Škola za početnike

da mu se pokaže crtež na kome su nacrtane jabuke i da se pita koliko ih ima na slici.

Ispituju se jezičke sposobnosti – u ovoj oblasti se prati kako dete gradi rečenicu, da li je opširna, koliko je izražajna, koliko je opis bogat detaljima.

Postavljaju se i pitanja snalažljivosti ili pitanja svakodnevnih situacija (npr: Šta radimo kada pada kiša? Kako znamo koje je godišnje doba? Koji je dan posle srede?).

Najvažnije je da roditelj razgovara sa detetom o testiranju kao o nečemu što dete već ima u iskustvu, što je slično onome u vrtiću, gde se nešto crta, piše, broji, razgovara o raznim „stvarima“. I da, pritom, niko u porodici ne pokazuje znake strepnje i uznemirenosti.

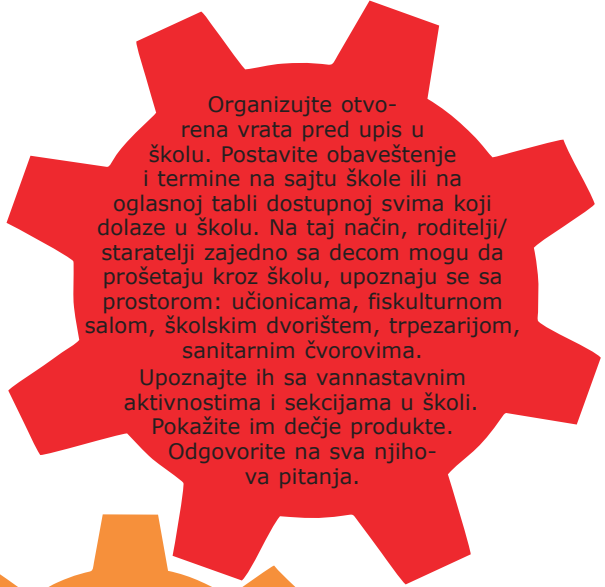
**Prilikom zakazivanja testiranja
važno je da se objasni roditeljima/
starateljima kako će test da izgleda.
Roditelji/staratelji treba da razumeju
da je to provera spremnosti za polazak u školu.**

Izbor škole

Roditelj/ staratelj bira osnovnu školu koju će da pohađa njegovo dete. Škola je u obavezi da upiše svako dete koje ima prebivalište na području škole, a druga deca biće primljena ukoliko roditelj podnese zahtev do 1. februara tekuće godine, a škola ima uslove i odobri upis.

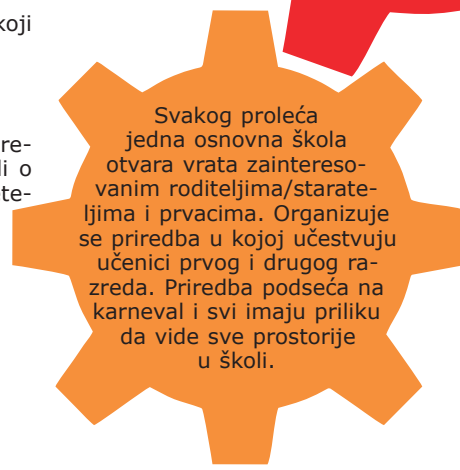
Koja pitanja roditelji/staratelji najčešće postavljaju:

- U koje vreme učenici prvih razreda idu na nastavu? Da li postoje smene i kako se menjaju?
- Da li u školi postoji produženi boravak i koje je radno vreme boravka?
- Koliko odeljenja prvih razreda će biti?
- Koji strani jezici se uče u školi?
- Na koji način se brine o bezbednosti učenika? Da li škola ima video nadzor i školskog policajca?
- Da li škola organizuje nabavku udžbenika i kakva je procedura?
- Da li su planirani izleti i rekreativna nastava? Za koji mesec je predviđena i gde se ide?
- Koji su izborni predmeti?
- Koje sekcije postoje u školi?
- Da li u odeljenju ima učenika koji se školuju prema individualizovanom programu, bilo da se radi o smetnji u razvoju, detetu koje je siromašno ili detetu koje ima izvan prosečne sposobnosti?

Organizujte otvorena vrata pred upis u školu. Postavite obaveštenje i termine na sajtu škole ili na oglasnoj tabli dostupnoj svima koji dolaze u školu. Na taj način, roditelji/staratelji zajedno sa decom mogu da prošetaju kroz školu, upoznaju se sa prostorom: učionicama, fiskulturnom salom, školskim dvorištem, trpezarijom, sanitarnim čvorovima.

Upoznajte ih sa vannastavnim aktivnostima i sekcijama u školi. Pokažite im dečje produkte. Odgovorite na sva njihova pitanja.

Svakog proleća jedna osnovna škola otvara vrata zainteresovanim roditeljima/starateljima i prvacima. Organizuje se priredba u kojoj učestvuju učenici prvog i drugog razreda. Priredba podseća na karneval i svi imaju priliku da vide sve prostorije u školi.

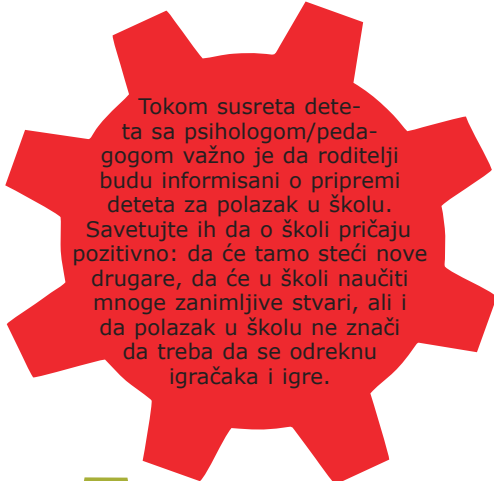
8 Škola za početnike

Leto pre polaska u školu

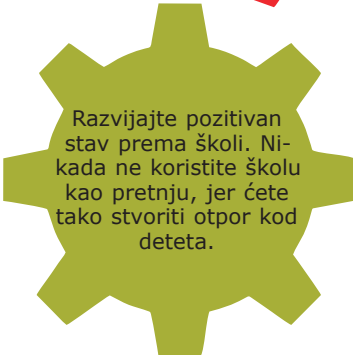
Leto je vreme za odmor i zabavu. Nakon upisa u školu, budući prvaci treba i dalje da se igraju i zabavljaju. U ovom periodu je dobro da se kroz igre i različite aktivnosti deca veoma jednostavno pripreme za polazak u školu. Radite na formiranju radnih navika kroz igru i crtanje. Podstičite samostalnost – naučite dete da se samo oblači i svlači, vezuje pertle, obučite jaknu kada je hladno, vodi računa o svojim stvarima i okolini.

Dobro došli na prvi roditeljski sastanak

Škole najčešće organizuju prvi roditeljski sastanak ubrzo posle 1. septembra. To ne znači da roditelji ne mogu tražiti razgovor sa učiteljem/učiteljicom i pre sastanka. Cilj prvog sastanka je da se roditelji i učitelj/ica međusobno upoznaju. Često učestvuju i psiholog/pedagog i direktor i ohrabruju roditelje na saradnju i davanje ideja za unapređivanje rada sa decom. Na prvom roditeljskom sastanku dobijaju se osnovne informacije koje su važne za početak školske godine i to je prilika da roditelji postavljaju pitanja kako bi razrešili nedoumice koje imaju.

A large red gear-shaped graphic with a white border, containing text about parental communication with the school.

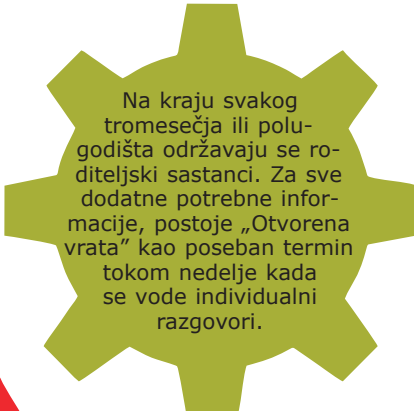
Tokom susreta deteta sa psihologom/pedagogom važno je da roditelji budu informisani o pripremi deteta za polazak u školu. Savetujte ih da o školi pričaju pozitivno: da će tamo steći nove drugare, da će u školi naučiti mnoge zanimljive stvari, ali i da polazak u školu ne znači da treba da se odreknu igračaka i igre.

A large green gear-shaped graphic with a white border, containing text about maintaining a positive attitude towards school.

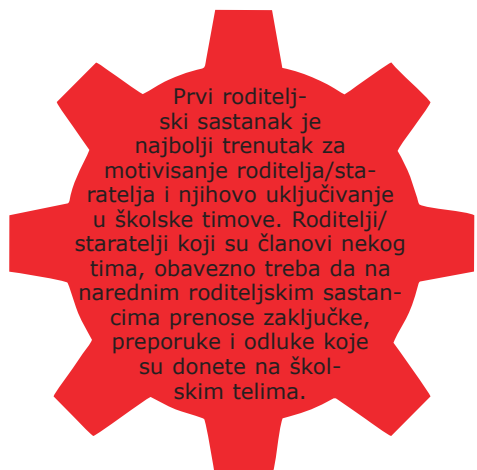
Razvijajte pozitivan stav prema školi. Nikada ne koristite školu kao pretnju, jer ćete tako stvoriti otpor kod deteta.

Koje informacije ćete dobiti na prvom roditeljskom sastanku:

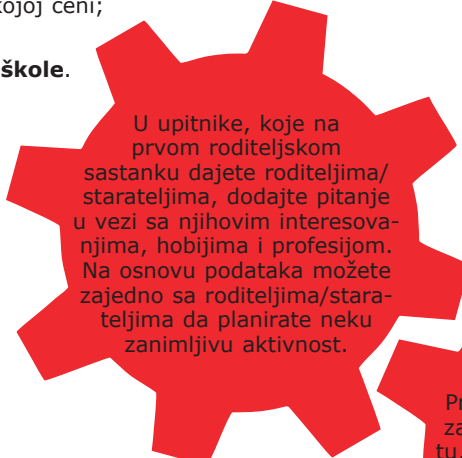
- raspored časova;
- da li učenici prvog razreda idu po smenama i kako se smene menjaju;
- informacije o školskom kalendaru – raspored radnih i neradnih dana, raspusti, radne subote;
- na prvom roditeljskom sastanku roditelji/staratelji biraju izborne predmete (postoje obavezni izborni predmeti: građansko vaspitanje i verska nastava);
- neki učitelji daju upitnike roditeljima u cilju prikupljanja dodatnih važnih podataka o učenicima;
- kako je organizovana užina učenika i po kojoj ceni;
- upoznaju kućni red škole;
- vrši se izbor roditelja za **Savet roditelja škole**.

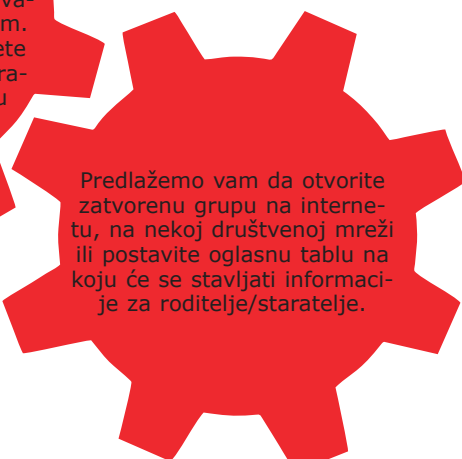
Na kraju svakog tromesečja ili polugodišta održavaju se roditeljski sastanci. Za sve dodatne potrebne informacije, postoje „Otvorena vrata“ kao poseban termin tokom nedelje kada se vode individualni razgovori.

Prvi roditeljski sastanak je najbolji trenutak za motivisanje roditelja/staratelja i njihovo uključivanje u školske timove. Roditelji/staratelji koji su članovi nekog tima, obavezno treba da na narednim roditeljskim sastancima prenose zaključke, preporuke i odluke koje su donete na školskim telima.

U upitnike, koje na prvom roditeljskom sastanku dajete roditeljima/starateljima, dodajte pitanje u vezi sa njihovim interesovanjima, hobijima i profesijom. Na osnovu podataka možete zajedno sa roditeljima/starateljima da planirate neku zanimljivu aktivnost.

Predlažemo vam da otvorite zatvorenu grupu na internetu, na nekoj društvenoj mreži ili postavite oglasnu tablu na koju će se stavljati informacije za roditelje/staratelje.

10 Škola za početnike

Učiteljica u jednoj osnovnoj školi u dogovoru sa roditeljima organizuje nastavu tako što povremeno poziva roditelje/staratelje učenika. Oni ih upoznaju sa svojim zanimanjima i poslom kojim se bave. Ove školske godine učenici su imali prilike da se upoznaju sa zanimanjem veterinar, novinar, vatrogasac, poslastičar. Pored gostovanja roditelja na času, organizovani su i „realni susreti“, gde su deca imala prilike da posete nekog od ovih roditelja na njihovom radnom mestu i vide kako izgleda njihov radni dan.

Roditelji učenika osnovne škole u cilju obezbeđivanja veće bezbednosti svih učenika škole pokrenuli su preko Saveća roditelja inicijativu postavljanja semafora na pešačkom prelazu u blizini škole. Savet roditelja je podržao ovu inicijativu. Postavljanjem semafora povećana je bezbednost svih učenika.

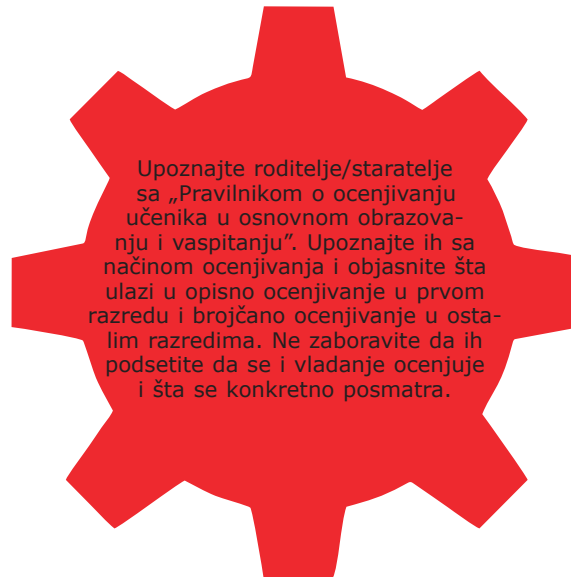
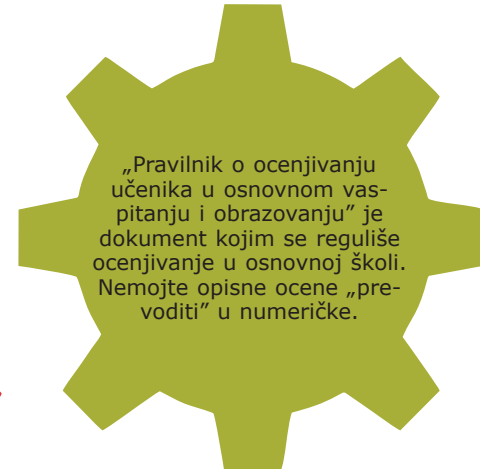
U jednoj školi se svakog 1. septembra organizuje priredba dobrodošlice za prvake i njihove staratelje/roditelje. Nakon toga, sledi roditeljski sastanak na kome se predstavlja uprava škole i pedagoško-psihološka služba škole. Zatim se roditelji/staratelji raspoređuju po učionicama i sa učiteljem/icom svog deteta imaju roditeljski sastanak.

Roditelj učenika koji profesionalno svira trubu, ponudio je školi da zainteresovane učenike/ce podučava sviranju trube. Škola je organizovala zimsku školu trube za učenike/ce koja je realizovana tokom zimskog raspusta.

Ocenjivanje u prvom razredu

Učenici/ce prvog razreda se ocenjuju opisno. Ocena pokazuje napredovanje učenika u učenju. Opisnom ocenom izražava se šta su učenici naučili (npr: naučio da piše štampana slova, savladao računske operacije) i u kom stepenu. Takođe, opisuje angažovanje učenika i napredovanje u odnosu na prethodni period i usmerava u kom pravcu učenik dalje treba da napreduje. Sadrži pozitivne komentare o vladanju i ponašanju učenika (npr: aktivan na času, postavlja pitanja...).

Zaključna ocena izbornih predmeta, građansko vaspitanje ili veronauka može biti: ističe se, dobar i zadovoljava.

12 Škola za početnike

Školski kalendar

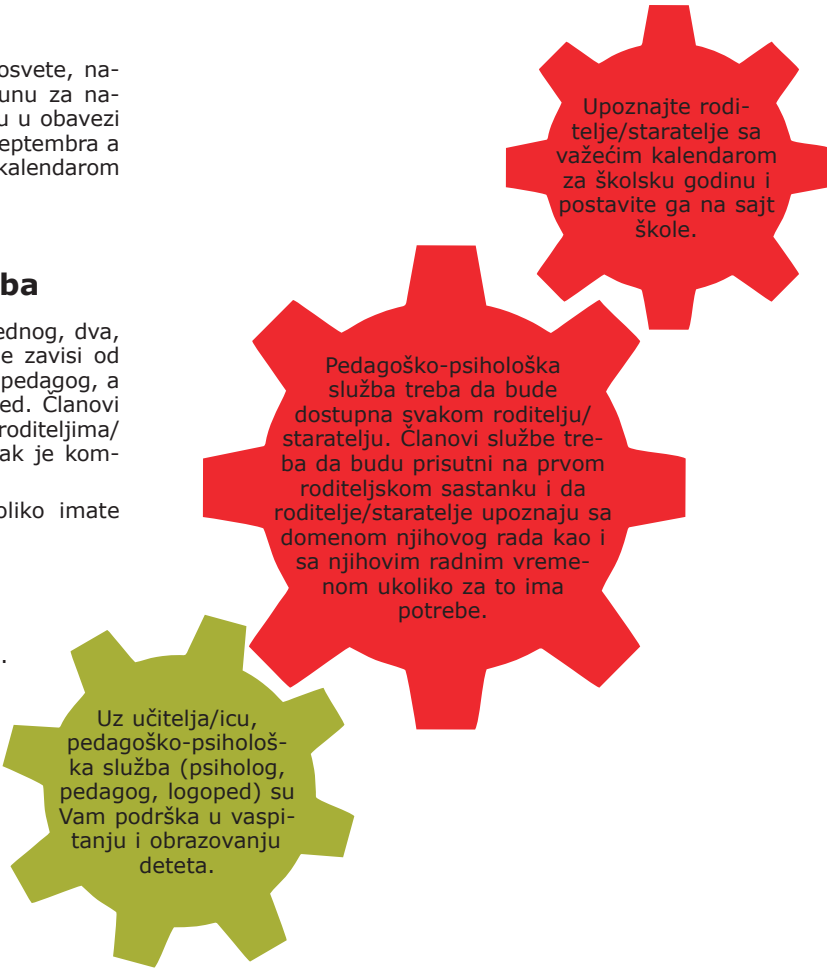
Školski kalendar propisuje Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i on se objavljuje u junu za narednu školsku godinu. Sve obrazovne institucije su u obavezi da poštuju kalendar. Nastavna godina počinje 1. septembra a završava se krajem juna naredne godine. Ovim kalendarom su predviđeni radni i neradni dani, kao i raspusti.

Pedagoško-psihološka služba

Pedagoško-psihološka služba može imati jednog, dva, nekad i tri stručna saradnika. Broj članova službe zavisi od veličine škole. Službu uglavnom čine psiholog i/ili pedagog, a po potrebi član može da bude i defektolog logoped. Članovi ove službe su zaduženi za rad sa učenicima, ali i roditeljima/starateljima kao i kolektivom škole. Njihov zadatak je kompleksan i obuhvata mnogo značajnih zadataka.

Pedagogu i/ili psihologu se obraćate ukoliko imate neki od sledećih problema, na primer:

- zastoj deteta u učenju;
- navikavanje na školsku sredinu;
- prihvaćenost od vršnjaka i socijalizacija učenika/ce u grupi vršnjaka.

Upoznajte roditelje/staratelje sa važećim kalendarom za školsku godinu i postavite ga na sajt škole.

Pedagoško-psihološka služba treba da bude dostupna svakom roditelju/staratelju. Članovi službe treba da budu prisutni na prvom roditeljskom sastanku i da roditelje/staratelje upoznaju sa domenom njihovog rada kao i sa njihovim radnim vremenom ukoliko za to ima potrebe.

Uz učitelja/icu, pedagoško-psihološka služba (psiholog, pedagog, logoped) su Vam podrška u vaspitanju i obrazovanju deteta.

Uključivanje roditelja/staratelja u život i aktivnosti škole

Zakonom je predviđeno da roditelj/staratelj učestvuje u radu škole kroz **školska tela, timove, aktivnosti** a posebno se ceni **samostalna inicijativa roditelja**. Roditelj/staratelj svojim angažovanjem u donošenje odluka u školi, doprinosi poboljšanju kvaliteta škole.

Uključivanje roditelja/staratelja je novijeg datuma u praksi škola, i iz tog razloga je dosta osetljiva oblast. Zato su se u ovoj brošuri našli **primeri dobre prakse** koje imaju zadatak da podstaknu saradnju između škole i roditelja/staratelja.

Timovi

Stručni tim za inkluzivno obrazovanje i Tim za dodatnu podršku detetu/učeniku

Inkluzivno obrazovanje obezbeđuje da sva deca idu u školu, da završe školovanje i da dobiju kvalitetno obrazovanje

UNICEF

Princip funkcionisanja inkluzivnog obrazovanja je „škola po meri deteta“.

Cilj školskog stručnog tima za inkluzivno obrazovanje je unapređivanje učenja, razvoja i socijalizacije učenika/ce sa smetnjama u razvoju, talentovanih učenika i dece iz osetljivih grupa. Preporuka je da u Timu bude roditelj/staratelj čije dete ima potrebu za dodatnom podrškom.

Tim za dodatnu podršku određenom detetu/učeniku čini pedagoško-psihološka služba, nastavnik razredne ili predmetne nastave, odeljenjski starešina, roditelj/staratelj. Na predlog roditelja deteta može da bude uključen i lični pratilac deteta i pedagoški asistent.

Stručni tim za svaku školsku godinu donosi godišnji program rada u kome su predviđene aktivnosti, nosioci aktivnosti i vremenska dinamika realizovanja.

Osnovne uloge stručnog tima škole su:

- analiza aktuelne školske godine, identifikovanje dece kojoj je potrebna dodatna podrška;
- donošenje plana i programa rada;
- organizovanje aktivnosti na osnovu programa;
- saradnja sa Interresornom komisijom;
- pomoć učiteljima/cama u izradi i primeni individualizacije, individualnog obrazovnog plana (IOP-a), praćenje realizacije i evaluacija;
- vrednovanje ostvarenosti individualizacije i individualnih obrazovnih planova učenika;
- pružanje dodatne podrške roditeljima/starateljima učenika/ca, podrška u učenju i radu;
- planiranje i realizovanje stručnog usavršavanja nastavnog kadra.

14 Škola za početnike

Deci kojoj je potrebna dodatna podrška su deca sa širokim spektrom individualnih teškoća u učenju, smetnji u razvoju, invaliditeta do odrastanja u siromašnoj i nestimulativnoj sredini. Takođe je važno pružiti dodatnu podršku deci koja pokazuju talente u pojedinim oblastima. Otklanjanje prepreka u obrazovanju može se pristupiti na više različitih nivoa.

Individualni obrazovni plan (IOP) je dokument kojim se definišu podrške učeniku/ci. Izrađuje ga nastavnik/ca uz pomoć roditelja, odeljenjskog starešine, pedagoško-psihološke službe i drugih osoba i stručnjaka koji poznaju dete. IOP se zasniva na obrazovnim potrebama deteta i može da bude:

- Program po kome se prilagođavaju uslovi, metode rada, nastavna sredstva, aktivnosti, lica koja pružaju pomoć, ali se ne menjaju očekivani ishodi učenja deteta (IOP1).
- Izmenjen program u kome se precizno planira prilagođavanje ishoda obrazovanja i vaspitanja u odnosu na propisane i prilagođavanje sadržaja za jedan, više ili sve predmete (IOP2);
- Obogaćen i proširen program za talentovane učenike (IOP3);

Roditelji/staratelji učenika/ca kojima je potrebna dodatna podrška, imaju mogućnost da predlažu i učestvuju u izradi individualnog obrazovnog plana (IOP-a), da po potrebi predlažu spoljne saradnike/ce u Timu koji se bavi izradom individualnog obrazovnog plana, kao i da daju odobrenje za njegovo sprovođenje.

Škola je u obavezi da svakom detetu pruži odgovarajuću podršku i na taj način omogući jednake šanse za postizanje sopstvenog maksimuma.

Individualni obrazovni plan 3 (IOP3) je namenjen talentovanim/darovitim učenicima. Darovito /talentovano dete je dete koje ima visoko razvijene opšte sposobnosti ili specifične sposobnosti i talenat (npr. matematika, muzika, lingvistika) koji omogućavaju nadprosečna postignuća u konkretnom području.

Principi rada sa talentovanim decom su sledeći: stvaranje mogućnosti da učenik/ca uči istražujući i otkrivajući; primena posebnih oblika rada: učenje u timu, problemsko učenje, individualizovana programirana nastava, učešće u školskim projektima; pružanje mogućnosti talentovanom detetu da što češće rešava složene probleme i, pritom, doživi uspeh i radost u radu; pokazivanje učenicima/ama da njihove „neobične“ ideje imaju svoju vrednost.

Besplatna info linija za roditelje/staratelje je **PODRŠKA INKLUZIVNOM OBRAZOVANJU**. Pozivom na telefonski broj 0800 100 12, mogu se dobiti informacije o zakonskim i podzakonskim aktima koja podržavaju inkluzivno obrazovanje i socijalnu inkluziju, merama dodatne podrške za decu i porodicu i načinima njihovog ostvarivanja, kao i o korisnoj literaturi o inkluzivnom obrazovanju i primerima dobre prakse.

Koristite znanja i iskustva **MREŽE PODRŠKE INKLUZIVNOM OBRAZOVANJU** www.mrezainkluzija.org Mrežu je osnovalo Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja. Članovi mreže uspešno razvijaju, podržavaju i promovišu inkluzivno obrazovanje.

Tim za zaštitu od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja učenika

**Svako dete ima neotuđivo pravo na život, a država ima
obavezu da obezbedi njegov opstanak i razvoj**

Konvencija o pravima deteta

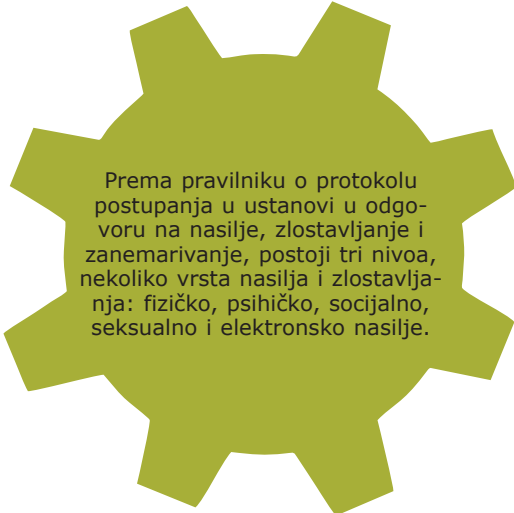
Nasilje se definiše kao svaki oblik jedanput učinjenog ili ponovljenog, verbalnog ili neverbalnog ponašanja, koje ima za posledicu stvarno ili potencijalno ugrožavanje zdravlja, razvoja i dostojanstva.

Nasilje obuhvata različite vrste i oblike nasilnog ponašanja, zlostavljanja, zanemarivanja, zloupotrebe i iskorišćavanja. Javlja se u okviru vršnjačkog odnosa, kao i odnosa odrasli-deca, koji uključuje odgovornost, poverenje i moć. Program zaštite učenika/ca od nasilja ima za opšti cilj unapređivanje kvaliteta života učenika/ca u školi primenom mera prevencije, radi stvaranja bezbedne sredine i mera intervencije u situacijama kad se javlja nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje učenika/ca.

Zaštita od nasilja, zlostavljanja, zanemarivanja propisana je:

- Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja;
- Pravilnikom o protokolu postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje;
- Posebnim protokolom za zaštitu dece i učenika/ca od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u obrazovno-vaspitnim ustanovama;
- Pravilnikom o bližim kriterijumima za prepoznavanje oblika diskriminacije od strane zaposlenog, deteta, učenika ili trećeg lica u ustanovi obrazovanja i vaspitanja.

Tim za zaštitu od nasilja čine direktor/ka škole, nastavnici/ce, predstavnik roditelja/staratelja i predstavnici učenika/ca viših razreda škole.

Prema pravilniku o protokolu postupanja u ustanovi u odgovoru na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje, postoji tri nivoa, nekoliko vrsta nasilja i zlostavljanja: fizičko, psihičko, socijalno, seksualno i elektronsko nasilje.

16 Škola za početnike

Programom je predviđeno da Tim obavlja sledeće aktivnosti:

- Donošenje Programa za zaštitu od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja učenika/ce koji je deo Godišnjeg plana rada ustanove;
- Organizovanje aktivnosti na osnovu programa;
- Praćenje stanja bezbednosti u ustanovi, pravilno i uvremenjeno reagovanje u slučajevima drugog i trećeg nivoa nasilja;
- Pružanje podrške kolegama u preventivnom delovanju i reagovanju u slučajevima nasilja prvog nivoa;
- Vođenje odgovarajuće evidencije i dokumentacije;
- Vrednovanje ostvarenosti kvaliteta rada Tim-a;
- Planiranje i realizovanje stručnog usavršavanja nastavnog kadra.

SOS linija za prijavljivanje nasilja je 0800-200-201. SOS linija je otvorena svakog dana od 8.30 do 16.30 časova a van tog vremena, prijave se snimaju automatskom telefonskom sekretaricom. Telefonski pozivi su besplatni i anonimni. Telefonska linija funkcioniše u skladu sa protokolom o prijavljivanju nasilja u školama.

Onome ko prijavljuje nasilje, postavljaju se sledeća pitanja: gde i kada se nasilje desilo, da li je prijavljeno upravi škole, gradskom prosvetnom inspektoratu i daju se uputstva kako to da se učini. Takođe se osobe upućuju u nadležne institucije.

Korisne veb stranice:

www.sbn.rs, www.mpn.rs, www.kliknibezbedno.rs,
www.netpatrola.rs

Tim za samovrednovanje

Samovrednovanje/vrednovanje je postupak kojim se vrednuje sopstvena praksa i sopstveni rad, polazeći od analize šta je i kako je urađeno. Cilj samovrednovanja je unapređivanje kvaliteta rada škole.

Tri su osnovna pitanja kojima se rukovodi proces samovrednovanja/vrednovanja kvaliteta rada škole:

- Koliko je dobra naša škola?
- Kako to znamo?
- Šta treba da učinimo da bude bolja?

Odgovore na sva ova pitanja daju nastavnici/ce, roditelji/staratelji i učenici/ce kao i rukovodilac škole.

Samovrednovanje/vrednovanje može biti sveobuhvatno ili delimično. Ako je samovrednovanje usmereno na određeno pitanje ili problem onda se odlučuje da se vrši procena nekih ključnih oblasti. Delimičnim samovrednovanjem se sprovodi detaljna analiza pojedinih aspekata rada škole, kako bi se stavio akcenat na njihovo unapređivanje.

Sveobuhvatno samovrednovanje/vrednovanje se sprovodi kako bi se dobila celovita slika o radu škole.

Samovrednovanje/ vrednovanje nije samo procena kvaliteta i analize podataka već je proces koji se odvija kroz više faza i aktivnosti:

- Diskusija u što širem krugu, analiza stanja u školi;
- Izbor ključnih oblasti i područja vrednovanja;
- Sagledavanja postojećeg stanja u izabranim ključnim oblastima;
- Prepoznavanja jakih i slabih strana;
- Izrada plana za otklanjanje prepoznatih slabosti;
- Procena rezultata planiranih aktivnosti.

Šta vrednujemo?

Da bi se sagledao kvalitet rada škole, važno je razmišljati o uslovima u kojima škola radi, procesima koji se dešavaju u školi i produktima, ishodima i rezultatima koje škola postiže.

Kvalitet rada ustanove vrednuje se u sledećim oblastima:

- Školski program rada i godišnji Program rada škole
- Nastava i učenje
- Obrazovna postignuća učenika
- Podrška učenicima
- Školski etos (odnosi uvažavanja, saradnja, opšta klima u školi)
- Organizacija rada škole i rukovođenje
- Resursi

18 Škola za početnike

Roditelj/staratelj, kao neizostavni partner škole, uključivanjem u proces samovrednovanja/vrednovanja, obezbeđuje da sopstvenim učešćem doprinosi objektivnoj i realnoj slici škole, da odlučuje i sprovodi akcije za njeno unapređenje.

Prilikom samovrednovanja/vrednovanja rada škole, roditelji/staratelji vrednuju i sopstveni rad i uključenost u timove, Savet roditelja, Klub roditelja i prosvetnih radnika, individualno angažovanje. Rezultati samovrednovanja pokazuju gde je uključenost roditelja bila zastupljena i kvalitetna, a gde treba da se poboljša.

Samovrednovanje/vrednovanje kvaliteta rada škole je zakonska obaveza, a istovremeno i podsticaj da svi akteri školskog života prihvate odgovornost za sopstveni rad i razvoj. To nije jedini oblik procene rada, ali je osnova za druge vrste vrednovanja.

U okviru Tima za samovrednovanje, roditelji/staratelji, zajedno sa ostalim članovima/icama Tima, staraju se o osiguranju i unapređivanju kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada ustanove, prate ostvarivanje programa obrazovanja i vaspitanja, staraju se o ostvarivanju ciljeva i standarda postignuća, vrednuju rezultate rada nastavnika/ca i stručnih saradnika/ca, prate i utvrđuju rezultate rada učenika/ca i odraslih, preduzimaju mere za jedinstven usklađen rad sa učenicima/ama i odraslima u procesu obrazovanja i vaspitanja i rešavaju druga stručna pitanja vaspitno-obrazovnog rada.

Prilikom spoljašnjeg vrednovanja kvaliteta rada škole od strane prosvetnih savetnika Ministarstva prosvete, roditelji će biti uključeni u razgovor i time dobiti priliku da prenesu svoje viđenje šta je dobro, a šta treba promeniti. Njihovo mišljenje se visoko vrednuje i uzima u obzir pri davanju ocene kvaliteta.

Samovrednovanje se prepoznaje kao značajna intervencija u školama u npr. Velikoj Britaniji. To je prilika za školu da omogući jasnije sagledavanje šire slike i zajedno iz različitih perspektiva proceni rad škole u proteklom periodu, a na osnovu podataka napravi strateški plan razvoja škole (razvojni plan). Ova vrsta procene se realizuje svake četiri godine i podrazumeva prikupljanje i analizu relevantnih podataka i informacija kako bi se sagledalo trenutno stanje iz određenih uglova i zajedno, uključujući sve

aktere – decu, roditelje, nastavnike i menadžment, omogućilo definisanje prioriteta i ciljeva za naredni period. U ovaj proces strateškog (razvojnog) planiranja, kojim rukovodi škola, od ključnog interesa jeste uključivanje roditelja.

Metodologija podrazumeva realizaciju aktivnosti u nekoliko koraka: prikupljanje podataka sadržanih u izveštajima škole (godišnji izveštaji, izveštaji o radu timova, uporedni podaci po godinama, itd.), zatim prikupljanje mišljenja osoblja, roditelja i učenika

i njihova procena realizovanih postignuća tokom prethodnih godina. Škola angažuje spoljašnjeg konsultanta za obrazovne politike koji analizira prikupljene podatke i omogućava jasnije razumevanje postignuća u odnosu na britanske nacionalne politike (AusVels i NAPLAN) u proteklom periodu, kao i razumevanje postignuća i očekivanja iz perspektiva različitih aktera uključenih u obrazovni proces.

Učešće roditelja – u toku izrade novog strateškog plana škole, roditelji su uzeli značajno učešće na nekoliko načina u različitim fazama procesa. Roditelji angažovani u okviru rada Školskog saveta imali su pristup relevantnim podacima tokom procesa izrade strateškog plana i bili su uključeni, ne samo u fazi analize situacije i izdvajanja prioriteta, već i u razgovore o razvoju nacionalnih obrazovnih planova (NAPLAN). Ostali roditelji su bili uključeni u dva navrata – tokom prikupljanja podataka u prvoj fazi procesa i tokom izdvajanja prioriteta i kreiranja plana. Tokom prve faze, razvijen je upitnik kojim su se prikupili podaci na pitanja, kao što su: „Šta je dobro u našoj školi?“, „Šta škola sprovodi, a da vi to posebno vrednujete/ cenite (dobre prakse)?“, „Da li postoji nešto što bi trebalo po vašem mišljenju dodati ili ukloniti iz naših sadašnjih programa?“, „Kada dete završi osnovnu školu, šta po vama treba neizostavno da zna/ nauči ili da ima u iskustvu?“ U drugoj fazi, tokom procesa konsultacija,

organizovane su male grupne „javne rasprave“, gde su roditelji upoznati sa izdvojenim prioritetima i predloženim strateškim planom razvoja škole.

Dobit od uključivanja aktera u proces samovrednovanja /razvoja strateškog (razvojnog) plana škole – Školski menadžment, govoreći o dobitima uključivanja svih aktera u proces samovrednovanja i razvoja strateškog (razvojnog) plana navodi da je na ovaj način značajno osnažen rad škole posebno u domenu razvoja klime uvažavanja i partnerstva posebno između škole – roditelja – lokalne zajednice. Ovo je bila prilika da se prepozna i proslavi mnogo uspeha, kao i da se kreativno razmišlja o mogućnostima i budućim prilikama za dalji rast i razvoj. Fokusirajući se na rezultate procene grupa učenika i pojedinaca – nastavnika i roditelja, ovaj proces je omogućio grupisanje dece u timove za koje se kreiraju programi/ pristupi učenju koji vode najvećim postignućima.

U ovakvom procesu samovrednovanja, dobit nije samo u sistematičnom sagledavanju snaga i slabosti, kao i promišljenom izboru prioriteta i izradi plana intervencije. Ključno je što kroz proces svi akteri postaju veštiji u razumevanju najboljeg interesa dece u obrazovanju, a zaposleni stiču veštine u baratanju i analizi raspoloživih podataka, koji se mogu koristiti za vođenje nastave i učenja, što je dovelo do poboljšanja u ishodima učenja učenika.

20 Škola za početnike

Stručni aktiv za razvojno planiranje

Razvojni plan škole je strateški dokument kojim se utvrđuju ciljevi razvoja škole u periodu od tri do pet godina.

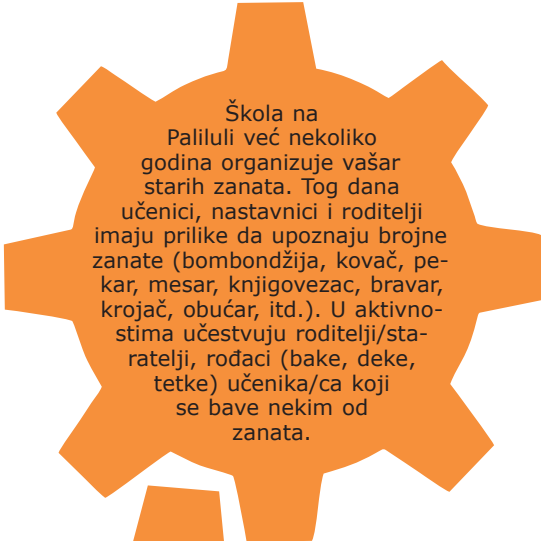
Odgovara na pitanja:

- Kakva je škola sad?
- Kakva želimo škola da bude?
- Kako ćemo to postići?
- Kako ćemo znati da smo to postigli?

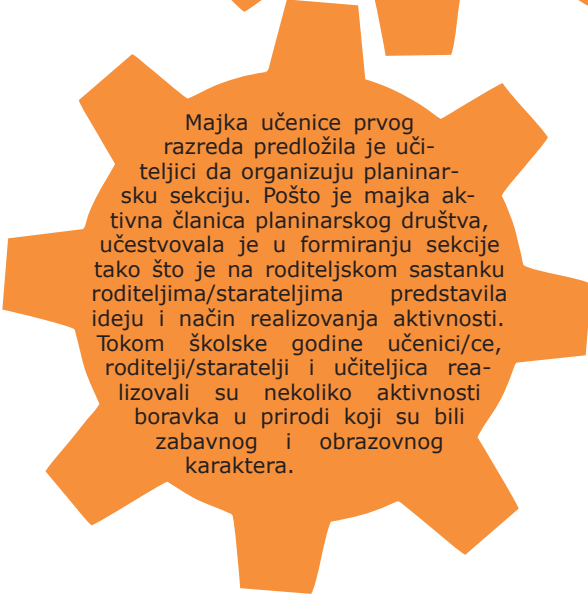
Razvojno planiranje škole koordinira Aktiv za razvojno planiranje škole. Ovaj Aktiv čine predstavnik/ca Saveta roditelja, nastavnik/ca, stručni saradnik/ca, učenik iz Učeničkog parlamenta i predstavnik iz lokalne samouprave.

Aktivnosti Aktiva su sledeće:

- pisanje, vođenje, praćenje procesa razvojnog planiranja škole;
- pisanje Razvojnog plana;
- pisanje predloga projekata kojima se realizuju planirani ciljevi razvoja;
- praćenje realizacije Razvojnog plana;
- saradnja sa Aktivom za školski program i komisijom za Godišnji program rada škole, kako bi se ta dva dokumenta uskladila;
- informisanje kolektiva, roditelja/staratelja i Školskog odbora o realizaciji Razvojnog plana;
- organizovanje vrednovanja kvaliteta ostvarivanja razvojnog plana.

Škola na Paliluli već nekoliko godina organizuje vašar starih zanata. Tog dana učenici, nastavnici i roditelji imaju prilike da upoznaju brojne zanate (bombondžija, kovač, pekar, mesar, knjigovezac, bravar, krojač, obućar, itd.). U aktivnostima učestvuju roditelji/staratelji, rođaci (bake, deke, tetke) učenika/ca koji se bave nekim od zanata.

Majka učenice prvog razreda predložila je učiteljici da organizuju planinarsku sekciju. Pošto je majka aktivna članica planinarskog društva, učestvovala je u formiranju sekcije tako što je na roditeljskom sastanku roditeljima/starateljima predstavila ideju i način realizovanja aktivnosti. Tokom školske godine učenici/ce, roditelji/staratelji i učiteljica realizovali su nekoliko aktivnosti boravka u prirodi koji su bili zabavnog i obrazovnog karaktera.

Članovi Saveta roditelja prvog i drugog razreda jedne škole pokrenuli su inicijativu za unapređenje uslova i kvaliteta ishrane koja se realizuje za decu u boravku.

Napravili su malo istraživanje čime su roditelji nezadovoljni po pitanju ishrane dece. Zajedno sa menadžmentom škole i ekspertom za javne tendere, pripremili su tender koji je uključio sve uslove koje su roditelji prepoznali kao značajne, a koji su u skladu sa procedurama koje regulišu ishranu dece u obrazovnim ustanovama. Po završetku izbora ponuđača hrane, u kojem je učestvovao Savet, roditelji su uključili svog predstavnika u grupu za praćenje sprovođenja usluge.

Članovi Saveta roditelja jedne škole, pokrenuli su inicijativu sređivanja dvorišta škole, kako bi bilo lepše i prijatnije mesto za decu. Oslikali su zid muralima, ozelenili površine sadnicama drveća i postavili nekoliko klupa. Za decu nižih razreda u posebnom delu dvorišta napravljena je „učionica na otvorenom“ – oslikan je prostor za različite igre („Ne ljuti se čoveče“, šah, „Školice“), koje se mogu realizovati na časovima fizičkog vaspitanja za niže razrede, ali i nakon redovne nastave. Inicijativom Saveta roditelja, kontaktirana je i lokalna zajednica za poboljšanje osvetljenja u večernjim satima. Sve ovo je urađeno u sklopu programa prevencije nasilja kod učenika i promocije razvoja zdravih životnih stilova.

Savet roditelja

Savet roditelja je savetodavno telo škole i čine ga po jedan roditelj/staratelj iz svakog odeljenja u školi. Savet roditelja razmatra pitanja kvaliteta rada škole, uslove za rad i učenje, bezbednost učenika, školska dokumenta, učestvuje u predlaganju izbornih predmeta i izboru udžbenika, razmatra namenu korišćenja sredstava od donacija i proširene delatnosti škole, daje saglasnost na program i organizovanje ekskurzije, razmatra i druga aktuelna pitanja rada škole.

Savet roditelja svoje predloge, pitanja i stavove upućuje organu upravljanja, direktoru/ki i stručnim organima ustanove. Način izbora Saveta roditelja ustanove uređuje se statutom ustanove, a rad poslovnikom saveta.

Klubovi roditelja i nastavnika

Klubovi roditelja i nastavnika predstavljaju grupe koje čine roditelji i nastavnici zainteresovani da se aktivnije uključe u kreiranje i realizaciju programa koji pružaju podršku za sve učesnike aktivne u obrazovnom procesu – učenike, roditelje i nastavnike. Klubovi su operativne jedinice koje omogućavaju direktno učešće nastavnika i roditelja, koji brzo i efikasno odgovore na potrebe različitih učesnika u obrazovanju, organizuju i realizuju konkretne aktivnosti/ inicijative i na taj način i doprinesu razvoju kvalitetne saradnje na relaciji škola – roditelji.

Delujući kao neformalno udruženje, Klub omogućava fleksibilnije i efikasnije organizovanje i realizaciju većeg broja inicijativa, nego što je to slučaj u praksi sa Savetom roditelja. Na taj način, Klub postaje „produžena ruka“ za sprovođenje aktivnosti Saveta roditelja/Timova za saradnju sa porodicom.

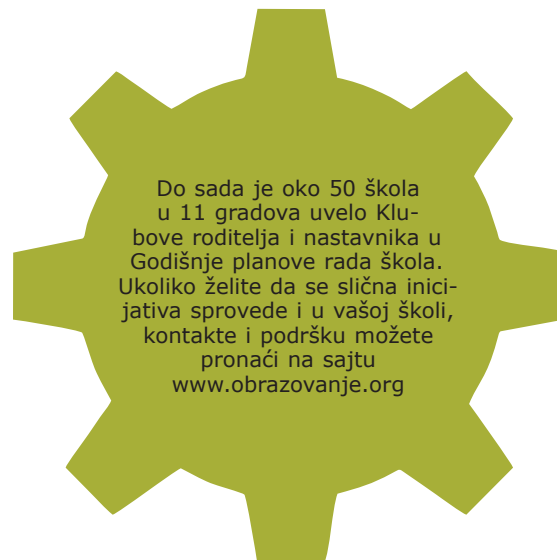
Okvir rada Kluba roditelja i nastavnika podrazumeva sledeće:

- ispitivanje potreba i interesovanja različitih učesnika u obrazovanju (roditelja, nastavnika i učenika) za određenom podrškom, sa posebnom pažnjom na razumevanje svih prepreka koje postoje u saradnji roditelj – škola (sprovođenje istraživanja na temu kako roditelji vide nastavnike u obrazovnom procesu i obrnuto, diskusija kako da se saradnja

unapredi po određenim temama, koje veštine nedostaju, itd.);

- kreiranje obrazovanih programa, školskih (na primer, učešće u nastavi) i vanškolskih, kao što su različite aktivnosti u oblasti sporta, nauke, kulture, ekološke zaštite, zdravlja i bezbednosti, itd. – na sve teme koje se prepoznaju kao značajne, kako za učenike, tako i za roditelje i nastavnike;
- razvijanje inicijativa za unapređivanje organizacije života u školi – školskog okruženja i uslova u školi;
- mapiranje/prepoznavanje značajnih programa/ inicijativa, udruženja, itd. u lokalnoj zajednici, ali i šire (na međunarodnom planu) sa kojima treba razviti partnerstvo/saradnju;
- prikupljanje sredstava za programe/ inicijative koje se dešavaju u školi;
- redovno informisanje Saveta roditelja, Nastavničkog veća, školskih timova o sprovedenim aktivnostima (učešćem na redovnim sastancima, pripremom periodičnih izveštaja, itd.);
- redovno informisanje roditelja, nastavnika i učenika o planiranim i sprovedenim aktivnostima (sajt škole, kampanje, info pultovi, časopis škole, itd).

Roditelji prvog razreda jedne beogradske škole prepoznali su kao značajan izazov nedostatak kvalitetnih, finansijski dostupnih programa za decu tokom letnjeg raspusta, koji bi ujedno omogućili čuvanje dece tokom radnog vremena roditelja. Kao posebno problematičan period prepoznali su kraj juna, kada roditelji često nisu u prilici da obezbede čuvanje za decu, a još uvek nisu u prilici da uzmu odmor. Kao odgovor na ovu potrebu, roditelji su u saradnji sa školom pokrenuli inicijativu Aktivni odmor/boravak za decu i organizovali su dvonedeljni program tokom druge polovine juna meseca. Škola je obezbedila korišćenje svih potrebnih prostorija (učionica, holova, fiskulturne sale, sportske terene u dvorištu škole, itd.), a roditelji su kreirali program koji se zasnivao u najvećoj meri na volonterskom učešću i roditelja i nastavnika.

Tokom te dve nedelje, 25 mališana je imalo prilike da učestvuje u:

• kreativnim radionicama – origami radionice, muzičke i dramske radionice;

• sportskim aktivnostima – jutarnja gimnastika, šetnje i sportske igre u prirodi;

• edukativnim izletima – poseta Botaničkoj bašti, jednodnevne posete Sremskim Karlovcima u saradnji sa Ekološkim omladinskim centrom „Radulovački“ i specijalnom rezervatu prirode „Obedska bara“;

• poseta različitim obrazovnim programima koji se realizuju u Beogradu – jednodnevna radionica u igranici „Kamičak“ – „50 zemalja za 50 dana“, itd.

Program je omogućio značajnu podršku roditeljima, obezbeđujući kvalitetnu obrazovnu ponudu za minimalna sredstva. Deca su imala prilike da steknu veštine, ali i da upoznaju drugare iz različitih odeljenja i razviju prijateljstva, što je značajno za prevenciju vršnjačkog nasilja. Školski menadžment, nastavnici i roditelji, prepoznaju dobrobit od zajedničkog učešća; roditelji prepoznaju školu kao podršku, a nastavnici i menadžment prepoznaju resurse koje roditelji mogu da obezbede. Rezultat je formiranje Kluba roditelja i nastavnika koji okuplja oko 30 nastavnika i roditelja.

Roditelji jedne velike škole u Srbiji prepoznali su kao potrebu da se više međusobno povežu kako bi podržali rad škole. Kako bi se bolje upoznali i kreirali drugačiju atmosferu u školi, organizovali su različite događaje, kao što je „Sajam kućnih ljubimaca“. Škola je jedne subote bila mesto susreta za decu, roditelje, nastavnike i kućne ljubimce u sasvim drugačijoj, festivalskoj atmosferi. Tokom tog dešavanja, deca i roditelji su pripremili prodajnu izložbu različitih sitnica koje su napravili, kolača, napitaka (kafe i čajeva) i tako su prikupili sredstva za unapređenje rada škole i programa koji se realizuju u školi.

Školski odbor

Školski odbor je organ upravljanja škole koji doprinosi kvalitetu škole sa stanovišta planiranja, uspostavljanja politike škole (uključujući i školska pravila), nadgledanja rada škole i pozivanja školskog kadra na odgovornost za rezultate.

Školski odbor ukupno ima devet članova i čine ga tri predstavnika/ce lokalne zajednice, tri predstavnika/ce nastavnog kadra i tri predstavnika Saveta roditelja. Sednicama Školskog odbora bez prava odlučivanja prisustvuju: direktor/ka škole, predstavnik/ca Učeničkog parlamenta, predstavnik/ca sindikata i sekretar škole u svojstvu zapisničara. Mandat Školskog odbora traje četiri godine. Članove Školskog odbora iz reda zaposlenih predlaže Nastavničko veće a iz reda roditelja/staratelja Savet roditelja, tajnim izjašnjavanjem.

Nadležnosti Školskog odbora su sledeće:

- Donošenje Statuta škole, pravila ponašanja u školi i drugih opštih akata;
- Usvajanje izveštaja o ostvarivanju školskog programa, razvojnog plana ili godišnjeg plana rada škole, kao i izveštaja o vrednovanju i samovrednovanju;
- Davanje saglasnosti o organizaciji i sistematizaciji poslova;
- Razmatranje poštovanja opštih principa, ostvarivanja ciljeva obrazovanja i vaspitanja i standarda postignuća;
- Preduzimanje mera za poboljšanje uslova rada i ostvarivanje obrazovno-vaspitanog rada;
- Donošenje plana stručnog usavršavanja zaposlenih ili usvajanje izveštaja o njegovom ostvarivanju;
- Donošenje finansijskog plana ustanove u skladu sa zakonom;
- Raspisuje konkurs i bira direktora/ku;
- Dodeljuje nagrade učenicima/ama škole;
- Obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Partnerski za obrazovanje

Fondacija za otvoreno društvo i UNICEF pokrenuli su projekat „**Formiranje nacionalne asocijacije nastavnika i roditelja – Partnerski za obrazovanje**“ namenjen nastavnicima i roditeljima, sa ciljem da promovišu i podstiču njihovo udruživanje kako bi efikasnije mogli da iniciraju promene u obrazovanju i rešavaju probleme koji u savremenom društvu postaju sve kompleksniji. Projekat je usmeren na osnaživanje i povećanje uticaja roditelja i nastavnika na obrazovnu politiku i na njihovo učešće u odlučivanju, saradnju između škole i porodice, s fokusom na kvalitet učešća i odnosa koji se uspostavlja. Namera je da se u praksi pokaže kako nastavničko-roditeljska saradnja i partnerstvo mogu da budu korisni za decu, obrazovni proces i ishode. Stoga projekat „Partnerski za obrazovanje“ ima ulogu da okupi sve one koji žele promenu i imaju energiju i znanje da mogu na pravi način da utiču na obrazovne procese i donosiocima odluka kroz rad portala **obrazovanje.org** i udruživanje prosvetnih radnika i roditelja, najpre kroz lokalne i školske klubove roditelja i nastavnika, a zatim osnivanjem **Nacionalne asocijacije nastavnika i roditelja**.

Projekat se realizuje kroz nekoliko faza među kojima je ključna **formiranje lokalnih klubova roditelja i prosvetnih radnika** u 11 gradova: Beograd, Novi Sad, Subotica, Zrenjanin, Sečanj, Loznica, Čačak, Kraljevo, Leskovac, Niš i Novi Pazar. Klubovi su radili na zajedničkom osmišljavanju odgovora na teme kao što su prevencija vršnjačkog nasilja, unapređivanje kvaliteta neformalnog obrazovanja, podizanja nivoa bezbednosti dece u školama, uvođenje interaktivne i multidisciplinarnе nastave kroz partnerstvo, gde roditelji predstavljaju resurs za školu. Takođe, u okviru projekta predviđeno je **formiranje školskih klubova nastavnika i roditelja** koji će zajedno unapređivati uslove rada u školi i kvalitet obrazovanja.

Portal **obrazovanje.org** služi kao važno mesto za nastavnike, direktore, stručne saradnike i roditelje u Srbiji da se informišu o osnovnim pojmovima, najbitnijim dokumentima, zakonima, istraživanjima i temama za obrazovanje 21. veka. Na ovom portalu zainteresovani mogu da diskutuju i o svim aspektima obrazovne delatnosti, ali i da razmenjuju stavove i primere dobre prakse i predlažu inicijative za poboljšanje kvaliteta obrazovanja. U sadržaje iz obrazovanja unosice se sve novosti i promene u ovoj oblasti, bilo da se odnosi na nov zakon, podzakonska akta ili primere dobre ili loše prakse.

Pridružite nam se i registrujte se na portalu kako biste postali deo ove inicijative!

Autorke:

Melita Randelović
Dušanka Nigrenji
Jelena Dobranić
Aleksandra Radević

Projekat podržali:

Fondacija za otvoreno društvo
UNICEF

Godina štampanja: 2016. godina

Oba publikacija je nekomercijalno izdanje koje se deli besplatno.

www.obrazovanje.org